

Jacob Hallum Bendtsen
Lundbyesgade 22
6400 Sønderborg

jhbe@me.com

Kystdirektoratet
J.nr. 23/07414-2
Ref. Martin Cenholt
Kjeldgaard
11-10-2023

Afslag til udvidelse af restaurant inden for strandbeskyttelseslinjen ved Mommark Marina, Sønderborg Kommune

Ansøgning

Du har ansøgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til at udvide en eksisterende restaurant inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 2, Mommark, Lysabild, Mommarkvej 380, 6470 Sydals, i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Du kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Du kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Ejendommen matr. nr. 2, Mommark, Lysabild ligger på Mommarkvej 380, 6470 Sydals, i Sønderborg Kommune – Mommark Marina. Ejendommen er blandt andet bebygget med en restaurant beliggende umiddelbart ud til og syd for havnebassinet.

Havnen er i dag omfattet af strandbeskyttelseslinjen, som blev fastlagt på havnen i forbindelse med den generelle udvidelse af linjen til 300 m den 28. juli 2003 i Sønderjyllands Amt.

Restauranten er udvidet en del de seneste år siden sommer 2018. Udvidelserne er foretaget efter dialog med Kystdirektoratet, uden dispensation, men med henvisning til den eksisterende lokalplan for Mommark Skudehavn, lokalplan nr. LY 8 for Maritimt feriecenter ved Mommark Skudehavn vedtaget den 8. juni 1988.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Restauranten er beliggende indenfor lokalplanens delområde C2, der er udlagt til færgehavn med lystbådehavn og campingplads. Den konkrete bygning, der anvendes som restaurant er på bilag til lokalplanen vist som "Butik".

Figur 1. Ortofoto 2022. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De orange streger markerer de vejledende matrikelskel. Restauranten er markeret med en rød prik.

Figur 2, ortofoto 2018, hvor restauranten består af en længebygning samt en midlertidig pavillonbygning

Figur 3, ortofoto 2022, hvor restauranten ses som den fremtræder i dag

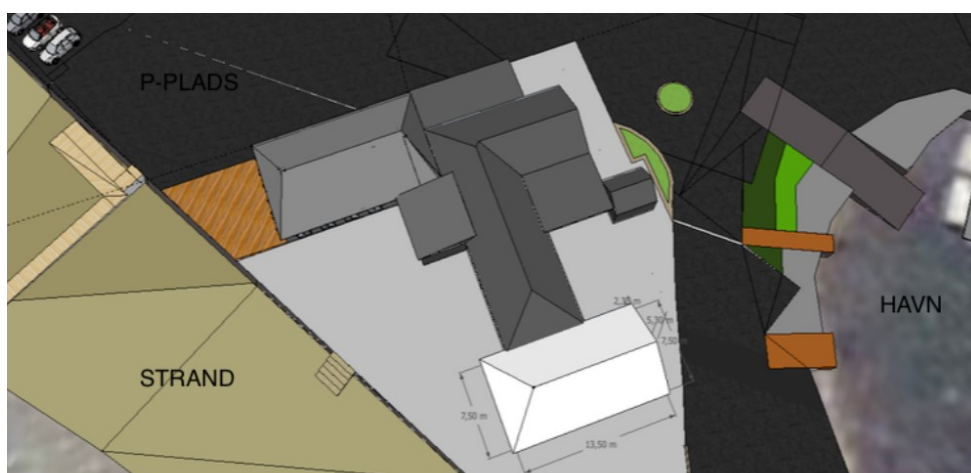
Ansøger henvendte sig til Kystdirektoratet i forbindelse med ønsker om at udvide restauranten med yderligere ca. 100 m² mod nord, ud mod havnebassinet. Indvendigt er bygningen på 89 m² i et stort rum. Bygningen skal primært imødekomme øget efterspørgsel.

Kystdirektoratet har tidligere oplyst ansøger ved e-mail af 30. oktober 2018, at lokalplanen kan udnyttes uden dispensation fra strandbeskyttelsen, da den er vedtaget endeligt forud for at det konkrete areal blev omfattet af strandbeskyttelse i 2003.

Ansøger fremsendte i forbindelse med sagen tegning samt plan for udvidelse af restauranten. Udvidelsen foretages ved at inddrage en terrasse mod nordøst – ud mod havnebassinet – og opføre en ny bygning til servering.

Figur 4, tegning fra ansøgningen, bygningen opføres mod nordøst. Tegningen er roteret og orienteret nogenlunde mod nord

Figur 5, tegning fra ansøgning. Ny bygning vist med hvid farve, eksisterende med mørk

Af ansøgningen fremgår, at bygningen opføres som eksisterende, med saddeltag dækket med tagpap og facader beklædt med træ, som eksisterende. Bygningen måler 13,5 x 7,5 udvendig og har en kiphøjde på 5,3 m.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als) ligger ca. 550 m mod øst. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 173 og fuglebeskyttelsesområde nr. 64.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Kystdirektoratet ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Lokalplanen

Indledningsvist har Kystdirektoratet fundet anledning til at (gen)vurdere, om tilbygningen kan ske uden dispensation fra strandbeskyttelsen, med henvisning til at lokalplanen er endeligt vedtaget før strandbeskyttelseslinjen trådte i kraft på ejendommen.

Kystdirektoratet bemærker, at for at en lokalplan kan udnyttes uden forudgående dispensation, så skal den være endeligt vedtaget forud for strandbeskyttelseslinjen i kraft træden på ejendommen, samt være så tilstrækkelig specifik, at det klart fremgår af planen hvad der kan opføres.

Allerede fordi lokalplanen udlægger den konkrete bygning til butik og ikke restaurant, med restaurant placeret andetsteds på ejendommen, er det Kystdirektoratets vurdering, at lokalplanen ikke kan anses for så tilstrækkelig specifik, at den fortrænger strandbeskyttelsen. Det er herefter Kystdirektoratets vurdering, at den ansøgte udvidelse forudsætter dispensation.

Kystdirektoratet har, henset til forhistorien på ejendommen, samtidigt fundet anledning til at overveje, om tidligere vejledning om at lokalplanen fortrænger strandbeskyttelsen i forhold til restauranten skal føre til et andet resultat. Kystdirektoratet finder konkret, at den tidligere vejledning ikke skal føre til, at der vejledes til fortsat udvikling af virksomheden uden dispensation. Kystdirektoratet finder samtidigt, at den tidligere vejledning medfører, at den eksisterende bebyggelse må anses for lovligt eksisterende i forhold til strandbeskyttelseslinjen.

Havnelokalplan

Efter naturbeskyttelseslovens § 15 b, stk. 1 gælder forbuddet ikke for havneanlæg, og de arealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål. Det konkrete areal er ved lokalplan udlagt til færge- og lystbådehavn, hvorfor Kystdirektoratet konkret finder, at det er udlagt til havneformål.

Det følger af Naturklagenævnets afgørelse af 28. august 1997 om Agersø havn ([NKO nr. 136](#)), at det beror på en konkret vurdering om der er tale om et havneformål, samt at det varierer efter havnens karakter og kan derfor tænkes ud over havnetilknyttet industri og håndværk at omfatte f.eks. klubhuse, kiosker, caféer og mindre butikker.

Kystdirektoratet har derfor fundet anledning til at overveje, om en restaurant af den ansøgte størrelse, i det konkrete tilfælde kan anses for at udgøre et havneformål.

Henset til havnens størrelse og karakter samt navnlig den eksisterende restaurants størrelse, er det direktoratets vurdering, at den ansøgte udvidelse ikke i sig selv kan anses for at udgøre et havneformål. Som følge heraf, er den ansøgte udvidelse efter en konkret vurdering ikke omfattet af undtagelsen i naturbeskyttelseslovens § 15 b, stk. 1. Det ansøgte skal herefter vurderes efter den restriktive dispensationsadgang i § 65 b, stk. 1.

Om der kan meddeles dispensation

Kystdirektoratet finder på baggrund af en konkret vurdering, at det ansøgte ikke udgør et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation.

Kystdirektoratet har ved vurderingen lagt vægt på, at den eksisterende restaurant allerede har en ikke ubetydelig størrelse, at den er udvidet ganske betydeligt inden

for de seneste fem år, samt at den er beliggende meget kystnært. Det er endvidere indgået, at den ansøgte udvidelse skal ske kystværts den eksisterende bebyggelse.

Endeligt har Kystdirektoratet overvejet, om det forhold at der indenfor det lokalplanlagte område er etableret campingplads kan føre til et andet resultat. Pladsen er beliggende i nærheden af restauranten. Kystdirektoratet finder, at det ikke i sig selv kan føre til et andet resultat, at der ud over lystbådehavnen også er en campingplads på ejendommen. Kystdirektoratet bemærker, at restauranten er beliggende på havnearealet fremskudt foran campingpladsen, og ikke som sådan udgør en integreret del af campingpladsen.

Herefter og på baggrund af en samlet vurdering, meddeler Kystdirektoratet afslag på ansøgningen.

Med venlig hilsen

Martin Cenholt Kjeldgaard
Specialkonsulent
mackj@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Sønderborg, soenderborg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sønderjylland Øst, soenderjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Sønderborg, soenderborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 197,
Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64		
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))